

2ο κείμενο αναγγελίας του ταξιδιού των Ζαπατίστας στην Ευρώπη

ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ. Οι Ζαπατίστας θα διατρέξουν τις πέντε ηπείρους

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ-ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΖΑΠΑΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ.

Έκτο μέρος: Ένα βουνό μεσοπέλαγα:
https://spithazapatista.home.blog/2020/10/14/zapa_europe/

<https://www.babylonia.gr/2020/11/24/1o-anakoinothen-ton-zapatistas-ena-vouno-mesopelaga/>

Πέμπτο Μέρος: Η ματιά και η απόσταση ως την πόρτα

Οκτώβριος 2020

Ας υποθέσουμε, για παράδειγμα, ότι μπορούμε να επιλέξουμε ματιά. Ας υποθέσουμε ότι, έστω για μια στιγμή, μπορείτε να απελευθερωθείτε από την τυραννία των κοινωνικών δικτύων που επιβάλλουν, όχι μόνο αυτό που βλέπουμε και που λέμε, αλλά και πώς το βλέπουμε και πώς το λέμε. Ας υποθέσουμε, λοιπόν, ότι σηκώνετε το βλέμμα. Πιο ψηλά: από το άμεσο στο τοπικό, μετά στο περιφερειακό, στο εθνικό, στο παγκόσμιο. Το βλέπετε; Πράγματι, ένα χάος, μια σύγχυση, μια αταξία. Ας υποθέσουμε, λοιπόν, ότι είστε άνθρωπος. Ότι δεν είστε μια ψηφιακή εφαρμογή που βλέπει γρήγορα, ταξινομεί, ιεραρχεί, κρίνει και τιμωρεί. Ότι εσείς, λοιπόν, επιλέγετε τι να κοιτάξετε και πώς. Είναι πιθανό (είναι απλά μια υπόθεση) ότι το να βλέπεις και το να κρίνεις δεν είναι το ίδιο. Έτσι, λοιπόν, είναι πιθανό εσείς να μην επιλέγετε μόνο, αλλά να αποφασίζετε κιόλας. Να αλλάζετε, για παράδειγμα την ερώτηση, και, από το «αυτό είναι καλό ή κακό;», να πηγαίνετε στο «τι είναι αυτό;». Η πρώτη ερώτηση

οδηγεί βέβαια σε μια προκλητική συζήτηση (άραγε υπάρχουν ακόμα προκλητικές συζητήσεις;). Κι από εδώ, οδηγείται κανείς στο «αυτό είναι κακό –ή καλό– επειδή το λέω εγώ». Ή ίσως να υπάρχει μια συζήτηση για το τι είναι καλό και τι είναι κακό, και από εδώ να οδηγείται κανείς στα επιχειρήματα και τις υποσημειώσεις. Αυτό είναι καλύτερο, βέβαια, από το να κάνει κανείς «λάικ» ή να πατάει το χεράκι τού «μπράβο»· αυτό που σας πρότεινα, όμως, είναι να αλλάξετε το σημείο της εκκίνησης: να διαλέξετε την κατεύθυνση της ματιάς σας.

Για παράδειγμα, αποφασίζετε να κοιτάξετε τους μουσουλμάνους: μπορείτε να διαλέξετε, ας πούμε, ανάμεσα σε αυτούς που έκαναν τη δολοφονική επίθεση κατά του *Charlie Hebdo* ή αυτούς που διαδηλώνουν στους δρόμους της Γαλλίας για να διεκδικήσουν, για να απαιτήσουν, για να επιβάλουν τα δικαιώματά τους. Αφού φτάσατε να διαβάσετε αυτές τις γραμμές, είναι πολύ πιθανό να υποστηρίζετε τους «χωρίς χαρτιά». Προφανώς, αισθάνεστε έως και υποχρεωμένοι να διακηρύξετε ότι ο Μακρόν είναι ένας ηλίθιος. Όμως, ρίχνοντας αυτή τη βιαστική ματιά προς τα πάνω, επιστρέφετε και ξανακοιτάτε τις διαμαρτυρίες, τα στρατόπεδα και τις διαδηλώσεις των μεταναστών. Αναρωτιέστε πόσοι είναι: σας φαίνονται πολλοί, ή λίγοι, ή υπερβολικά πολλοί, ή αρκετοί. Η σκέψη σας έχει περάσει από τη θρησκευτική τους ταυτότητα στο πλήθος τους. Αναρωτιέστε λοιπόν τι να θέλουν, για τι να αγωνίζονται. Κι εδώ αποφασίζετε αν θα ψάξετε στα μέσα και στα κοινωνικά δίκτυα για να το μάθετε ...ή αν θα ακούσετε απευθείας τους ίδιους. Ας υποθέσουμε ότι μπορείτε να τους ρωτήσετε. Τους ρωτάτε ποια είναι η θρησκευτική τους πίστη; Τους ρωτάτε πόσοι είναι; Ή τους ρωτάτε γιατί εγκατέλειψαν τη γη τους και γιατί αποφάσισαν να φτάσουν σε εδάφη και ουρανούς με άλλη γλώσσα, άλλη κουλτούρα, άλλους νόμους και άλλους τρόπους; Ίσως σας απαντήσουν με μία μόνο λέξη: πόλεμος. Ή ίσως σας πουν με λεπτομέρειες αυτό που σημαίνει η λέξη αυτή στη δική τους πραγματικότητα. Πόλεμος. Αποφασίζετε να ψάξετε. Πόλεμος πού; Ή, ακόμα καλύτερα, γιατί αυτός ο πόλεμος; Σας βομβαρδίζουν με εξηγήσεις. Θρησκευτικές πεποιθήσεις, εδαφικές διεκδικήσεις, λεηλασία των φυσικών πόρων ή απλά ωμή βλακεία. Αλλά δεν είστε

ικανοποιημένοι με τις απαντήσεις, και αναρωτιέστε ποιος κερδίζει από αυτή την καταστροφή, τον ξεριζωμό, την ανοικοδόμηση, τη μετακίνηση των πληθυσμών. Βρίσκετε τότε τα στοιχεία διαφόρων εταιρειών. Ψάχνετε τις εταιρείες αυτές και ανακαλύπτετε ότι βρίσκονται σε διάφορες χώρες και ότι κατασκευάζουν όχι μόνο όπλα, αλλά και αυτοκίνητα, πυραύλους, φούρνους μικροκυμάτων, υπηρεσίες συσκευασίας, τράπεζες, κοινωνικά δίκτυα, «μιντιακό περιεχόμενο», ρούχα, κινητά και υπολογιστές, παπούτσια, βιολογικά τρόφιμα, ναυτιλιακές εταιρείες, διαδικτυακές πωλήσεις, πρωθυπουργούς και υπουργούς, κέντρα επιστημονικής έρευνας, αλυσίδες ξενοδοχείων και εστιατορίων, fast-food, αερογραμμές, θερμοηλεκτρικές μονάδες και, βέβαια, ιδρύματα «ανθρωπιστικής» βοήθειας.

Θα μπορούσατε να πείτε, τότε, ότι η ευθύνη ανήκει στην ανθρωπότητα και σε ολόκληρο τον κόσμο. Αναρωτιέστε, όμως, μήπως δεν είναι ο κόσμος ή η ανθρωπότητα υπεύθυνοι γι' αυτή την πορεία, γι' αυτή τη διαμαρτυρία, γι' αυτά τα στρατόπεδα μεταναστών, γι' αυτή την αντίσταση. Και έτσι φτάνετε στο συμπέρασμα ότι ίσως, μάλλον, μπορεί, υπεύθυνο να είναι ένα ολόκληρο σύστημα. Ένα σύστημα που παράγει και αναπαράγει τον πόνο, γι' αυτούς που το δημιουργούν και γι' αυτούς που το υποφέρουν.

Τώρα στρέψτε τη ματιά σας στη διαδήλωση που περνά από τους δρόμους της Γαλλίας. Υποθέστε ότι είναι λίγοι, πολύ λίγοι. Ότι είναι μόνο μια μητέρα που κουβαλάει το μωρό της. Σας ενδιαφέρουν τώρα οι θρησκευτικές της πεποιθήσεις, η γλώσσα, τα ρούχα, η κουλτούρα, οι τρόποι της; Σας ενδιαφέρει ότι είναι μια γυναίκα μόνη, που κουβαλάει το μωρό της στα χέρια; Τώρα για ένα λεπτό ξεχάστε τη γυναίκα, και εστιάστε το βλέμμα στο μωρό. Έχει σημασία αν είναι αγόρι, κορίτσι ή κάτι άλλο; Έχει σημασία το χρώμα; Ίσως τώρα ανακαλύπτετε ότι το σημαντικό είναι η ζωή της.

Τώρα προχωρήστε. Αφού έχετε φτάσει ως εδώ, λίγες ακόμα γραμμές δεν θα σας κάνουν κακό. Εντάξει, όχι μεγάλο κακό.

Υποθέστε ότι αυτή η γυναίκα σας μιλά κι ότι εσείς έχετε το προνόμιο να καταλαβαίνετε αυτό που σας λέει. Πιστεύετε ότι θα απαιτούσε να της ζητήσετε συγγνώμη για το χρώμα του δέρματός σας, τη θρησκευτική σας πίστη, την εθνικότητά σας, τους προγόνους, τη γλώσσα, το φύλο, τους τρόπους σας; Θα νιώθατε υποχρεωμένοι να ζητήσετε συγγνώμη γι' αυτό που είστε; Ελπίζετε ότι θα σας συγχωρέσει κι ότι θα γυρίσετε στη ζωή σας έχοντας ξεχρεώσει; Ή ότι δεν θα σας συγχωρέσει, κι ότι θα της πείτε «καλά, τουλάχιστον το προσπάθησα, και μετανιώνω ειλικρινά γι' αυτό που είμαι»;

Ή φοβάστε ότι εκείνη δεν θα σας μιλήσει, παρά θα σας κοιτάξει σιωπηρά, κι εσείς θα νιώσετε αυτό το βλέμμα να σας ρωτά «Κι εσύ, τι;».

Αν φτάσετε σε αυτό το συλλογισμό, σε αυτό το συναίσθημα, σε αυτή την αγωνία, σε αυτή την απελπισία, τότε λυπάμαι, δεν έχετε γιατρεία: είστε άνθρωπος.

—*—

Έχοντας πλέον καταστήσει σαφές πως δεν είστε **ρομπότ**, μπορείτε να επαναλάβετε την άσκηση στη νήσο Λέσβο, στο Γιβραλτάρ, στα Στενά της Μάγχης, στον ποταμό Σουτσιάτε, στον ποταμό Μπράβο.

Μετακινήστε τώρα τη ματιά σας και ψάξτε να βρείτε την Παλαιστίνη, το Κουρδιστάν, τη Χώρα των Βάσκων και τη Γη των Μαπούτσε. Ναι το ξέρω, ζαλίζεστε λίγο... και δεν είναι κι όλα τα μέρη. Στα μέρη όμως αυτά, υπάρχουν εκείνοι (πολλοί ή λίγοι ή παρά πολλοί ή αρκετοί) που επίσης αγωνίζονται για να ζήσουν. Φαίνεται όμως πως θεωρούν τη ζωή αναπόσπαστα συνδεδεμένη με τη γη τους, τη γλώσσα τους, τον πολιτισμό τους, τους τρόπους τους. Αυτό που το Εθνικό Ιθαγενικό Κογκρέσο μάς έμαθε να αποκαλούμε «territorio – έδαφος», και που δεν είναι απλά και μόνο ένα κομμάτι γης. Δεν μπαίνετε στον πειρασμό να θέλετε να ακούσετε τα άτομα αυτά να σας αφηγούνται την ιστορία τους, τους αγώνες τους, τα όνειρά τους; Ναι, το ξέρω, ίσως θα σας βόλευε καλύτερα να ανατρέξετε

στη Wikipedia, δεν είναι όμως πειρασμός να τα ακούσετε απευθείας και να προσπαθήσετε να τα καταλάβετε;

Επιστροφή τώρα σε ό,τι βρίσκεται ανάμεσα στους ποταμούς Μπράβο και Σουτσιάτε. Πηγαίνετε σε έναν τόπο που λέγεται «Μορέλος». Η ματιά σας ας ξαναπλησιάσει στο δήμο Τεμοάκ. Και ας εστιάσει τώρα στην κοινότητα Αμιλσίνγκο. Βλέπετε αυτό το σπίτι; Είναι το σπίτι ενός άντρα ο οποίος εν ζωή έφερε το όνομα Σαμίρ Φλόρες Σομπεράνες. Μπροστά στην πόρτα αυτή δολοφονήθηκε. Το έγκλημά του; Αντιστεκόταν σε ένα μεγα-πρότζεκτ που σημαίνει θάνατο για τη ζωή των κοινοτήτων στις οποίες αυτός ανήκε. Όχι, δεν έκανα κανένα λάθος γράφοντας: Ο Σαμίρ δολοφονήθηκε όχι γιατί υπεράσπιζε τη δική του ζωή, αλλά τη ζωή των κοινοτήτων του.

Και κάτι παραπάνω: Ο Σαμίρ δολοφονήθηκε γιατί υπεράσπιζε τη ζωή των γενιών που ακόμη δεν υπάρχουν, ούτε καν στις σκέψεις των ανθρώπων. Επειδή για εμάς, για τον Σαμίρ, για τις συντρόφισσες και τους συντρόφους του, για τους αυτόχθονες λαούς οι οποίοι έχουν συνασπισθεί στο CNI (Εθνικό Ιθαγενικό Κογκρέσο) και για όλους εμάς, όλες εμάς, όλοιες εμάς τους ζαπατίστας, **η ζωή της κοινότητας δεν είναι κάτι που διαδραματίζεται μονάχα στο παρόν. Είναι, πάνω από όλα, αυτό που μέλλεται να 'ρθει. Η ζωή της κοινότητας είναι κάτι που οικοδομείται σήμερα, αλλά με τα μάτια στραμμένα στο αύριο.** Η ζωή στην κοινότητα είναι λοιπόν κάτι που κληροδοτείται. Πιστεύετε λοιπόν τώρα εσείς πως ο λογαριασμός έχει κλείσει αν οι δολοφόνοι –φυσικοί ή ηθικοί αυτουργοί – ζητήσουν συγγνώμη; Πιστεύετε πως η οικογένειά του, το CNI, εμείς, θα ικανοποιηθούμε αρκεί να ζητήσουν συγγνώμη οι εγκληματίες; *«Συγγνώμη, εγώ τον στοχοποίησα, για να τον σκοτώσουν οι πληρωμένοι δολοφόνοι, ποτέ δεν ήξερα να κρατώ το στόμα μου κλειστό. Θα κοιτάξω να διορθωθώ ή και όχι. Αλλά σας ζήτησα ήδη συγγνώμη, διαλύστε τώρα τα μπλόκα διαμαρτυρίας και ας ολοκληρώσουμε το θερμοηλεκτρικό εργοστάσιο, γιατί αλλιώς θα χαθούνε πολλά λεφτά».* Πιστεύετε τώρα εσείς πως αυτό περιμένουν, πως αυτό περιμένουμε, πώς γι' αυτό αγωνίζονται,

πώς γι' αυτό αγωνιζόμαστε; Για να μας ζητήσουν συγγνώμη; Να πουν «συγχωρήστε μας, ναι, δολοφονήσαμε τον Σαμίρ και, επί τη ευκαιρία, θα δολοφονήσουμε και τις κοινότητές σας. Συγχωράτε μας λοιπόν. Και αν δε μας συγχωρέσετε, ποσώς μας ενδιαφέρει, το έργο πρέπει να ολοκληρωθεί».

Και φαίνεται πως αυτοί που θα ζητούσαν συγγνώμη για το θερμοηλεκτρικό εργοστάσιο, είναι οι ίδιοι του Τρένου που κακώς αποκαλείται «Μάγια», οι ίδιοι του «διαδρόμου του Ισθμού», οι ίδιοι που φτιάχνουν φράγματα και ανοιχτά ορυχεία και θερμοηλεκτρικά εργοστάσια, οι ίδιοι που κλείνουν τα σύνορα για να σταματήσουν τα μεταναστευτικά κύματα που προκαλούν οι πόλεμοι που αυτοί τροφοδοτούν, οι ίδιοι που καταδιώκουν τους Μαπούτσε, οι ίδιοι που σφαγιάζουν τους Κούρδους, οι ίδιοι που καταστρέφουν την Παλαιστίνη, οι ίδιοι που πυροβολούν Αφροαμερικανούς, οι ίδιοι που εκμεταλλεύονται (έμμεσα ή άμεσα) τους εργαζόμενους σε κάθε γωνιά του πλανήτη, οι ίδιοι που καλλιεργούν και εγκωμιάζουν την έμφυλη βία, οι ίδιοι που εκπορνεύουν τα παιδιά, οι ίδιοι που σας παρακολουθούν για να μάθουν τι σας αρέσει και να σας το πουλήσουν -κι άμα δεν υπάρχει κάτι που να σας αρέσει δεν έγινε δα και τίποτε, αυτοί ό,τι γουστάρουν κάνουν-, οι ίδιοι που καταστρέφουν τη φύση. Οι ίδιοι που θέλουν να σας κάνουν να πιστέψετε, εσάς, τους υπόλοιπους, όλοιες εμάς, πως την ευθύνη για αυτό το παγκόσμιο εν εξελίξει έγκλημα, την φέρουν κάποια έθνη, κάποιες θρησκευτικές πεποιθήσεις, η αντίσταση στην πρόοδο, κάποιοι οπισθοδρομικοί, κάποιες γλώσσες, κάποιες ιστορίες, κάποιοι τρόποι. Και όλα αυτά, στο τέλος τέλος, συνοψίζονται στην «ατομική ευθύνη», στην ευθύνη του καθενός... ή της καθεμιάς (για να μην ξεχνάμε και την ισότητα των φύλων).

Αν ήταν δυνατόν να πάει κανείς σε όλες αυτές τις γωνιές ετούτου του πλανήτη που ψυχοραγεί, εσείς τι θα κάνατε; Ωραία, δεν το ξέρουμε. Όμως εμείς οι ζαπατίστας, θα πηγαίναμε για να μάθουμε. Εντάξει, και για να χορέψουμε, όμως το ένα δεν αποκλείει το άλλο, νομίζω. Αν υπήρχε η ευκαιρία για κάτι τέτοιο, θα ήμασταν διατεθειμένοι να διακινδυνεύσουμε τα πάντα.

ΤΑ ΠΑΝΤΑ. Όχι μόνο τις ατομικές μας ζωές, αλλά και τη συλλογική μας ζωή. Κι αν δεν υπήρχε αυτή η δυνατότητα, θα αγωνιζόμασταν για να τη δημιουργήσουμε. Για να την χτίσουμε, σαν να επρόκειτο για ένα καράβι. Ναι το ξέρω, είναι μια τρέλα. Κάτι το αδιανόητο. Ποιος θα μπορούσε να σκεφτεί πως η μοίρα εκείνων που αντιστέκονται σε ένα θερμοηλεκτρικό εργοστάσιο, σε μια τοσοδούλικη γωνιά του Μεξικού, θα μπορούσε να ενδιαφέρει τον Παλαιστίνιο, τον Μαπούτσε, τον Βάσκο, το μετανάστη, τον Αφροαμερικανό, την νεαρή ακτιβίστρια για το περιβάλλον από τη Σουηδία, την Κούρδισα αντάρτισσα, τη γυναίκα που αγωνίζεται στην άλλη μεριά του πλανήτη, στην Ιαπωνία, την Κίνα, τις Κορέες, την Ωκεανία, τη μάνα Αφρική;

Δε θα έπρεπε, αντίθετα, να πάμε για παράδειγμα στο Τσαμπλεκάλ, στο Γιουκατάν, στα γραφεία της οργάνωσης Equiro Indignación και να τους απαιτήσουμε: «*Έι! Εσείς που είστε λευκοί και θρησκευόμενοι, ζητήστε συγγνώμη!*»; Είμαι σχεδόν σίγουρος ότι θα απαντούσαν: «*κανένα πρόβλημα, περιμένετε όμως τη σειρά σας, γιατί τώρα είμαστε απασχολημένοι, **συνοδεύουμε** αυτούς που αντιστέκονται στο Τρένο Μάγια, αυτούς που λεηλατούνται, διώκονται, φυλακίζονται και σκοτώνονται*». Και θα πρόσθεταν:

«*Και έχουμε, επιπλέον, να απαντήσουμε και στην καταγγελία εξοχώτατου ότι μας χρηματοδοτούν οι Iluminatti ως μέρος μιας διαπλανητικής συνωμοσίας για να σταματήσουμε τον Τέταρτο Μετασχηματισμό*». Αν για κάτι είμαι βέβαιος, είναι πως θα χρησιμοποιούσαν το ρήμα «**συνοδεύω**» και όχι τα ρήματα «*διοικώ*», «*προστάζω*», «*καθοδηγώ*».

Ή μήπως θα 'πρεπε καλύτερα να εισβάλουμε στις Ευρώπες με την κραυγή «*Χλωμά πρόσωπα, παραδοθείτε!*», και να καταστρέψουμε τον Παρθενώνα, το Λούβρο και το Πράδο, κι αντί για γλυπτά και πίνακες, να γεμίσουμε τα πάντα με ζαπατίστικα κεντήματα, ιδιαίτερα δε με μάσκες ζαπατίστικες -οι οποίες, επί τη ευκαιρία, είναι και αποτελεσματικές και καθόλου άσκημες- κι αντί για μακαρονάδες, θαλασσινά και παέγια, να επιβάλουμε την κατανάλωση ελότε, κακατέ και γιέρμπα μόρα, αντί για αναψυκτικά, κρασιά και μπύρες, υποχρεωτικά ποσόλ. Και όποιος

βγει στο δρόμο χωρίς πασαμοντάνια, πρόστιμο ή φυλακή (εντάξει, προαιρετικά, δεν πρέπει και να υπερβάλλουμε). και να φωνάξουμε: «Ε!, εσείς εκεί οι ροκάδες, η μαρίμπα είναι υποχρεωτική! Κι από δω και στο εξής, κούμπια και ξερό ψωμί, ξεχάστε εντελώς το ρεγκετόν (σας βάζει σε πειρασμό, έ;). Ε!, εσύ, Πάντσο Βαρόνα, Σαμπίνα, και όλοι εσείς οι άλλοι στις ορχήστρες, θα ξεκινάτε με το Cartas Marcadas, και λούπα συνέχεια, δεν πα να πάει δέκα, έντεκα, δώδεκα, μία δύο, τρεις... αρκεί, αύριο ξυπνάμε νωρίς! Κι εσύ, ο άλλος, ο τέως βασιλιάς, ο όπου-φύγει-φύγει, άσε ήσυχους αυτούς τους ελέφαντες και στην κουζίνα για μαγείρεμα! Κολοκυθόσουπα για όλη την αυλή (ναι το ξέρω, η σκληρότητά μου ξεπερνάει κάθε όριο). Ε;

Πείτε μου τώρα: πιστεύετε εσείς πως ο επιτάχτης των από πάνω είναι μην τους βάλουν να πουν και κάνα συγνώμη; Ή μήπως αυτό που στοιχειώνει τα όνειρα τους είναι ο φόβος και ο τρόμος τους μην εξαφανιστούν, μην πάψουν να έχουν σημασία, μην και δεν τους λαμβάνουν υπόψιν, μήπως γίνουν ένα τίποτα και ο κόσμος τους καταρρεύσει δίχως τον παραμικρό θόρυβο, χωρίς κανέναν για να τους θυμάται, να φτιάχνει προς τιμήν τους αγάλματα, τραγούδια, μουσεία, επετείους; Μήπως πανικοβάλλονται με αυτή την προοπτική;

*
— —

Ήταν από τις λίγες φορές που ο μακαρίτης SupMarcos δεν κατέφυγε σε μια κινηματογραφική σύγκριση για να εξηγήσει κάτι. Όλοι εσείς δεν ήσασταν εδώ τριγύρω για να ξέρετε κι εγώ δεν ήμουν εδώ για να σας πω, αλλά ο μακαρίτης θα εξηγούσε όλα τα στάδια της σύντομης ζωής του με αναφορά σε μια ταινία. Ή θα συνόδευε μια εξήγηση σε σχέση με την εθνική ή τη διεθνή κατάσταση με τη φράση «όπως ακριβώς στην τάδε ταινία». Βέβαια, αρκετές φορές έπρεπε να ανασυνθέσει το σενάριο για να ταιριάζει με την αφήγηση. Καθώς όμως οι περισσότεροι από εμάς

δεν είχαμε δει την ταινία ή δεν είχαμε σήμα στα κινητά μας για να συμβουλευτούμε την wikipedia, τον πιστεύαμε. Αλλά, ας μην ξεφύγουμε από το θέμα μας. Περιμένετε, νομίζω ότι το άφησε γραμμένο σε ένα από αυτά τα χαρτιά που έχουν γεμίσει το μπαούλο των αναμνήσεών του... Εδώ είναι! Λοιπόν, λέει:

«Για να κατανοήσετε τη δέσμευσή μας και το μέγεθος της τόλμης μας, φανταστείτε ότι ο θάνατος είναι μια πόρτα που διασχίζεται. Θα υπάρξουν πολλές και διαφορετικές εικασίες για το τι βρίσκεται πίσω από αυτή την πόρτα: ο ουρανός, η κόλαση, το κενό, το τίποτα. Και για αυτές τις επιλογές, δεκάδες περιγραφές. Η ζωή, λοιπόν, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ο δρόμος προς αυτή την πόρτα. Η πόρτα, δηλαδή ο θάνατος, θα ήταν έτσι ένα σημείο άφιξης... ή μια διακοπή, μια αδιαπέραστη κάθετη απουσία που τραυματίζει τον αέρα της ζωής.

Κάποιος θα έφτανε σε εκείνη την πόρτα λοιπόν με τη βία των βασανιστηρίων και δολοφονιών, την ατυχία ενός ατυχήματος, το οδυνηρό κλείδωμα της πόρτας στην αρρώστια, μέσω της κόπωσης ή μέσω της επιθυμίας. Δηλαδή, αν και τις περισσότερες φορές φτάνει σε αυτή την πόρτα χωρίς να το θέλει ή να το εννοεί, θα ήταν επίσης πιθανό αυτό να ήταν μια επιλογή.

Στους ιθαγενείς λαούς που σήμερα είναι Ζαπατίστας, ο θάνατος ήταν μια πόρτα που φυτεύτηκε σχεδόν στην αρχή της ζωής. Τα παιδιά συχνά έφταναν σε αυτή την πόρτα πριν από την ηλικία των 5 ετών και τη διέσχισαν μεταξύ πυρετού και διάρροιας. Αυτό που κάναμε την 1^η του Γενάρη του 1994 ήταν να προσπαθήσουμε να κρατήσουμε αυτή την πόρτα μακριά. Φυσικά, για να πετύχουμε το σκοπό μας, έπρεπε να είμαστε διατεθειμένοι να τη διασχίσουμε ακόμα κι αν δεν το θέλαμε. Από τότε όλες μας οι προσπάθειες ήταν, και είναι, να κρατήσουμε αυτή την πόρτα όσο το δυνατόν πιο μακριά, για να «επεκτείνουμε το προσδόκιμο ζωής» όπως θα έλεγαν οι ειδικοί. Αλλά ζωής με αξιοπρέπεια, θα προσθέταμε εμείς. Να την σπρώξουμε μακριά αυτή την πόρτα, να την κάνουμε στο πλάι, πολύ μπροστά και μακριά από το δρόμο. Γι' αυτό είπαμε από την αρχή της εξέγερσης ότι «για να ζήσουμε,

πεθαίνουμε». Γιατί αν δεν κληροδοτήσουμε ζωή, δηλαδή δρόμο , τότε για ποιο λόγο ζούμε;»

*
— —

Να κληροδοτείς ζωή

Γι' αυτό ακριβώς αγωνιζόταν ο Samir Flores Soberanes. Για τη ζωή. Και για τη ζωή είναι ο αγώνας του Λαϊκού Μετώπου για την Υπεράσπιση του Νερού και της Γης του Morelos, της Puebla και της Tlaxcala, η αντίσταση και η εξέγερσή τους κατά του θερμοηλεκτρικού εργοστασίου και του λεγόμενου «Ολοκληρωμένου Σχεδίου Morelos» αγώνας για τη ζωή είναι. Το επιχείρημα της κυβέρνησης ενάντια στο αίτημά τους να σταματήσει αυτό το πρόγραμμα θανάτου είναι ότι θα χαθούν πολλά χρήματα.

Αυτό που συμβαίνει στο Morelos αντικατοπτρίζει τη σύγκρουση του σήμερα σε ολόκληρο τον κόσμο: χρήμα εναντίον ζωής. Και σε αυτή τη σύγκρουση, σε αυτόν τον πόλεμο, κανένας έντιμος άνθρωπος δεν θα έπρεπε να είναι ουδέτερος: ή με το χρήμα ή με τη ζωή.

Θα μπορούσαμε λοιπόν να συμπεράνουμε ότι ο αγώνας για τη ζωή δεν είναι μια εμμονή των ιθαγενών λαών. Είναι περισσότερο... ένα κάλεσμα... συλλογικό.

Εντάξει λοιπόν. Υγεία και να μην ξεχνάμε ότι η συγχώρεση και η δικαιοσύνη δεν είναι το ίδιο.

Από τα βουνά των Άλπεων, με την αμφιβολία πού να εισβάλουμε πρώτα: Γερμανία, Αυστρία, Ελβετία, Γαλλία, Ιταλία, Σλοβενία, Μονακό, Λιχτενστάιν; Μπα, αστειεύομαι... Ή μήπως όχι;

SupGaleano, εξασκούμενος στον κομπό του χαιρετισμό με αγκώνα.

Μεξικό, Οκτώβρης του 2020.

Από το Σημειωματάριο του Γατόσκυλου: Ένα βουνό μεσοπέλαγα.

Πρώτο μέρος: η σχεδία.

*«Και στις θάλασσες των όλων των κόσμων που στον κόσμο είναι,
φάνηκαν βουνά που κινούνταν πάνω στο νερό και,
πάνω τους, γυναίκες, άντρες και άλλοιες με πρόσωπα απαρνημένα»*

«Χρονικά του άυριο». Δον Ντουρίτο της Λακαντόνα.1990.

Στην τρίτη αποτυχημένη προσπάθεια, ο Μάξο παρέμεινε σκεπτικός για κάποια δευτερόλεπτα και μετά αναφώνησε: «θέλει δέσιμο με σχοινί». «Στο 'πα», δεν κρατήθηκε ο Γκάμπινο. Τα απομεινάρια της σχεδίας επέπλεαν διάσπαρτα και συγκρούονταν μεταξύ τους, σύμφωνα με τις ορέξεις του ρεύματος του ποταμού που, τιμώντας το όνομά του «Κολοράδο», βαφόταν με την κοκκινωπή λάσπη που ξεκολλούσε από τις όχθες.

Κάλεσαν, τότε, μια έφιππη ομάδα πολιτοφυλακής, που έφτασε στον ρυθμό της «Cumbia Sobre el Río Suena», του μαέστρο Celso Piña. Δένοντας πολλά σχοινιά το ένα με το άλλο, έφτιαξαν δύο μακριά κομμάτια. Έστειλαν μια ομάδα στην άλλη πλευρά του ποταμού. Έχοντας δέσει γερά τα σχοινιά τους στη σχεδία, οι δύο ομάδες μπορούσαν να ελέγξουν την πορεία του πλεούμενου, χωρίς αυτό να διαλυθεί, με τους κορμούς να παρασύρονται από ένα ποτάμι που δεν είχε την παραμικρή ιδέα για την απόπειρα πλοήγησης.

Ο εν εξελίξει παραλογισμός που περιγράφω, προέκυψε μετά την απόφαση της εισβολής..., εμμμ... συγνώμη, επίσκεψης στις πέντε ηπείρους. Ε!, ό,τι έγινε έγινε και τώρα δεν ξεγίνεται Γιατί, όταν ψήφισαν, και στο τέλος ο ΣουπΓκαλεάνο τους είπε «είστε τρελοί, δεν έχουμε καράβι», ο Μάξο αποκρίθηκε: «φτιάχνουμε ένα». Κι αμέσως άρχισαν να πέφτουν προτάσεις.

Όπως όλα τα παράλογα στα ζαπατιστικά εδάφη, η κατασκευή του «καραβιού» προσέλκυσε τη συμμορία της Ζαπατιστικής Άμυνας.

«Οι συντρόφισσες θα πεθάνουν άθλια», απεφάνθη η Ελπίδα, με τη θρυλική αισιοδοξία της (το κορίτσι βρήκε τη λέξη αυτή σε κάποιο βιβλίο, κατάλαβε ότι χρησιμοποιείται για να αναφερθούμε σε κάτι φρικτό και ανεπανόρθωτο, και τη χρησιμοποιεί κατά βούληση: «Οι μαμάδες μου με χτένισαν άθλια», «Η δασκάλα μού έβαλε άθλιους βαθμούς» και τα λοιπά), όταν στην τέταρτη προσπάθεια, η σχεδία διαλύθηκε σχεδόν αμέσως.

«Και οι σύντροφοι επίσης», αισθάνθηκε υποχρεωμένος ο Πεδρίτο να προσθέσει, αμφιβάλλοντας εάν η αλληλεγγύη του φύλου ήταν κατάλληλη γι' αυτήν την... άθλια μοίρα.

«Μπα», απάντησε η Άμυνα. «Οι σύντροφοι, όπως και να 'χει, εύκολα αναπληρώνονται, αλλά συντρόφισσες... πού θα βρεις; Συντρόφισσα, αληθινή συντρόφισσα, όχι οποιαδήποτε ».

Η συμμορία της Άμυνας είχε εγκατασταθεί σε στρατηγικά σημεία. Όχι για να παρακολουθεί τις αντιξοότητες των επιτροπών κατά την κατασκευή του πλοίου. Αλλά για να κρατούν, η Άμυνα και η Ελπίδα, και τα δυο χέρια της Συμφοράς, η οποία είχε ήδη προσπαθήσει δύο φορές να πηδήξει στο ποτάμι για να διασώσει τη σχεδία. Και τις δύο φορές, τη σταμάτησε με τάκλιν ο Πεδρίτο, ο Παμπλίτο και ο αγαπητός Αγαπητός. Το μονόφθαλμο άλογο και ο Γατόσκυλος ήταν από την αρχή αποσβολωμένοι. Ανησυχούσαν χωρίς λόγο. Όταν ο ΣουπΓκαλεάνο είδε την ορδή να φτάνει, πρόσταξε τρεις ομάδες πολιτοφυλακών να στηθούν στην όχθη του ποταμού. Με τη συνήθη διπλωματία του και χωρίς να πάψει να χαμογελάει, ο Σουπ τους είπε: «Αν αυτό το κορίτσι φτάσει στο νερό, είστε όλοι νεκροί».

Μετά την επιτυχή έκτη προσπάθεια, οι επιτροπές προσπάθησαν να φορτώσουν τη σχεδία με αυτό που ονόμασαν «τα απαραίτητα» για το ταξίδι (ένα είδος κιτ ζαπατιστικής επιβίωσης): ένα σακί τοστάδας, ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο, ένα τσουβάλι καφέ, μερικές μπάλες ποσόλ, ένα μάτσο καυσόξυλα, ένα κομμάτι νάιλον για περίπτωση βροχής. Έμειναν σκεφτικοί και συνειδητοποίησαν ότι κάτι έλειπε. Προφανώς, δεν άργησαν πολύ να φέρουν μια μαρίμπα.

Ο Μάξο πλησίασε τον Μονάρχη και τον ΣουπΓκαλεάνο που εξέταζαν κάποια σχέδια, για τα οποία θα σας πω άλλη φορά, και είπε: «Άκου, Σουπ, πρέπει να στείλεις ένα γράμμα σε εκείνους στην άλλη πλευρά: να βρουν σχοινί και να το δέσουν έτσι ώστε να είναι πολύ μακρύ, να ρίξουν τη μια άκρη εδώ, και έτσι από τις δυο όχθες θα βάλουμε σε κίνηση το 'σκάφος'. Αλλά θέλει να οργανωθούν, γιατί αν ρίξει ο καθένας το σχοινί του, τότε απλά δεν θα φτάσει. Θέλει να τα δέσουν, λοιπόν, και να είναι οργανωμένοι».

Ο Μάξο δεν περίμενε τον ΣουπΓκαλεάνο να βγει από τη σύγχυσή του για να προσπαθήσει να του εξηγήσει ότι υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα σε μια σχεδία από κορμούς δεμένους με καλάμια και σε ένα καράβι που μπορεί να διασχίσει τον Ατλαντικό.

Ο Μάξο έφυγε για να πάει να επιβλέψει το δοκιμαστικό απόπλου της σχεδίας φορτωμένης με όλον τον εξοπλισμό. Συζητούσαν για το ποιος θα ανέβαινε για μια δοκιμή με ανθρώπους, αλλά το ποτάμι αγρίευε με ένα δυσοίωνο μурμουρητό, οπότε επέλεξαν να φτιάξουν μια κούκλα από κουρέλια και να τη δέσουν στη μέση του σκάφους. Ο Μάξο έκανε τον μηχανικό πλοίων γιατί, πριν από χρόνια, όταν μια ζαπατιστική αντιπροσωπεία πήγε να υποστηρίξει το στρατόπεδο Κουκαπά, μπήκε στη θάλασσα του Κορτές. Ο Μάξο δεν εξήγησε ότι σχεδόν πνίγηκε επειδή η πασαμοντάνιας κόλλησε στη μύτη και το στόμα του και δεν μπορούσε να αναπνεύσει. Σαν ένας παλιός θαλασόλυκος εξήγησε: «είναι σαν ένα ποτάμι, αλλά χωρίς ρεύμα, και πιο φαρδύ, σχεδόν το διπλό, όπως η λιμνοθάλασσα Μιραμάρ».

Ο ΣουπΓκαλεάνο προσπαθούσε να αποκρυπτογραφήσει πώς είναι το «σχοινί» στα γερμανικά, ιταλικά, γαλλικά, αγγλικά, ελληνικά, βασκικά, τουρκικά, σουηδικά, καταλανικά, φινλανδικά κλπ. όταν η ταγματάρχης Ίρμα πλησίασε και του είπε «γράψε ότι δεν είναι μόνες». «Ούτε μόνες», πρόσθεσε ο αντισυνταγματάρχης Ρονάλντο. «Ούτε μόνειες» τόλμησε η Μαριχοσέ, που ήρθε για να ζητήσει από τους μουσικούς να κάνουν μια εκδοχή της Λίμνης των Κύκνων σε κούμπια. «Έτσι, χαρούμενο να είναι, να χορεύεται, για να μην είναι λυπημένη η καρδιά τους». Οι μουσικοί ρώτησαν τι είναι οι

«κύκνοι». «Είναι σαν πάπιες αλλά πιο όμορφοι, σαν να τέντωσαν πολύ το λαιμό τους και να έμειναν έτσι. Δηλαδή είναι σαν καμηλοπαρδάλεις αλλά περπατούν σαν πάπιες». «Τρώγονται;» ρώτησαν οι μουσικοί, που ήξεραν ότι ήρθε η ώρα για το ποσόλ και είχαν έρθει μόνο για να φέρουν τη μαρίμπα. «Μα τι λέτε; Οι κύκνοι χορεύουν». Οι μουσικοί είπαν μεταξύ τους ότι μια έκδοση του «κοτοπουλάκι με πατατούλες» θα μπορούσε να λειτουργήσει. «Θα το μελετήσουμε», είπαν και πήγαν να φάνε το ποσόλ τους.

Εν τω μεταξύ, η Ζαπατιστική Άμυνα και η Ελπίδα έπεισαν την Συμφορά ότι ο ΣουπΓκαλεάνο ήταν απασχολημένος, η καλύβα του ήταν άδεια και ήταν πολύ πιθανό να είχε κρύψει ένα πακέτο μάφιν στο κουτί του καπνού. Η Συμφορά δίσταζε, οπότε αναγκάστηκαν να της πουν ότι εκεί θα μπορούσαν να παίξουν ποπ κορν. Την έκαναν όλες μαζί. Ο Σουπ τις είδε να απομακρύνονται, αλλά δεν ανησύχησε, ήταν αδύνατο να βρουν την κρυψώνα των μάφιν, που ήταν κρυμμένα κάτω από σακούλες μουχλιασμένου καπνού. Απευθυνόμενος στον Μονάρχη και δείχνοντας κάτι διαγράμματα, τον ρώτησε: «Είσαι σίγουρος ότι δεν βυθίζεται; Επειδή από ό,τι φαίνεται, θα είναι βαριά». Ο Μονάρχης έμεινε σκεπτικός και απάντησε: «Μπορεί, ποιος ξέρει». Και ύστερα, είπε, σοβαρός: «Λοιπόν, να πάρουν φούσκες, έτσι θα επιπλέουν» (σημείωση: φούσκες = μπαλόνια).

Ο Σούπ αναστέναξε και είπε: «Αυτό που χρειαζόμαστε περισσότερο από ένα πλοίο, είναι λιγάκι λογική». «Και περισσότερο σχοινί», πρόσθεσε ο Σουπ Μού, που έφτασε ακριβώς τη στιγμή που η σχεδία, φορτωμένη όσο δεν πήγαινε άλλο, βυθιζόταν. Την ώρα που στην ακτή η ομάδα των επιτροπών περιεργαζόταν το ναυάγιο και τη μαρίμπα που επέπλεε ανάποδα, κάποιος είπε: «Ευτυχώς που δεν φορτώσαμε και τον ηχητικό εξοπλισμό, αυτός είναι πιο ακριβός». Όλοι χειροκρότησαν όταν η κούκλα από κουρέλια βγήκε στην επιφάνεια. Κάποιος, διορατικός, της είχε βάλει δύο φουσκωμένα μπαλόνια κάτω από τις μασχάλες.

Έτσι συνέβη, ορκίζομαι. Ήμουν μάρτυρας.

Μιαου-γαβ.

¹ Στα σύνορα της Γουατεμάλας και της πολιτείας Τσιάπας (Μεξικό).

² Στα σύνορα ΗΠΑ και Μεξικού.

³ Η Equipo Indignación (ομάδα αγανάκτηση) είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση, ανεξάρτητη και αυτόνομη από κάθε μορφής εξουσία: κυβέρνηση, πολιτικά κόμματα κλπ. Αντικείμενο της είναι η υπεράσπιση και προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσα από συνολική, πολυπολιτισμική και έμφυλη οπτική. <http://indignacion.org.mx/>

⁴ Ο λεγόμενος «τέταρτος μετασχηματισμός» της κεντροαριστερής κυβέρνησης του López Obrador παρουσιάζεται ως η συνέχεια των τριών προηγούμενων: της ανεξαρτησίας, της μεταρρύθμισης και της επανάστασης του 1910.

⁵ Elote, cacaté, yerba mora, χαρακτηριστικά προϊόντα της Τσιάπας. Pozol: Ποτό από ζύμη καλαμποκιού με λίγο κακάο, χρονολογούμενο από την προκολομβιανή εποχή στο Ν. Μεξικό.

⁶ Pasamontañas: η αντάρτικη κουκούλα-μάσκα

⁷ Τραγουδοποιοί της Ισπανίας που ξεκίνησαν τη σταδιοδρομία τους στα τελευταία χρόνια του Φρανκισμού, με τραγούδια διαμαρτυρίας

⁸ Παλιό γλυκερό μεξικανικό τραγούδι του Chucho Monge – <https://www.youtube.com/watch?v=oQzNWte64bc>

⁹ Αναφορά στον τέως βασιλιά της Ισπανίας Χουάν Κάρλος, ο οποίος, μετά από σωρεία σκανδάλων, παραιτήθηκε υπέρ του γιου του και τώρα έχει εγκαταλείψει την Ισπανία, καθ' υπόδειξη του γιού του, για ν' αποφύγει το νόμο. Μεταξύ άλλων, ο βασιλιάς αυτός ήταν και μανιώδης κυνηγός μεγάλων θηραμάτων. Πριν χρόνια, κάποιος ηγέτης αφρικανικής χώρας, για δώρο, τον άφησε να σκοτώσει πολλούς άγριους αφρικανικούς ελέφαντες,

προστατευόμενο είδος.

¹⁰ Παραδοσιακό φτηνό μεξικανικό πιάτο

¹¹ Στο πρωτότυπο *lazo*, που, μεταξύ άλλων, σημαίνει και δεσμός, σχέση

¹² Κόκκινος, αλλά και ντροπιασμένος, αμήχανος

¹³ «Κούμπια ακούγεται δίπλα στο ποτάμι».Πλατινένιο σινγκλ, σε ρυθμούς κούμπια, του πρωτοπόρου μεξικανού συνθέτη, τραγουδιστή και ακορντεονίστα Σέλσο Πίνια

¹⁴ Ξεροψημένες πίτες από καλαμπόκι

¹⁵ Αλλιώς ο Κόλπος της Καλιφόρνια

¹⁶ Τραγούδι κούμπια του χιλιάνικου συγκροτήματος Los Vaskez

¹⁷ Κάνοντας τους κόκκους καλαμποκιού να εκρήγνυνται σαν πυροτεχνήματα

Γιατί κέρδισε ο Μπόρις

του Στέφανου Μπατσή

Το χθεσινό βράδυ αποδείχθηκε ιδιαιτέρως ευχάριστο για τον Μπόρις Τζόνσον και τους Τόρις και ιδιαιτέρως δυσάρεστο για το σοσιαφιλελεύθερο Facebook και τον Γιάνη Βαρουφάκη, που για μια ακόμη φορά θα αναγκαστούν να πέσουν από τα σύννεφα. Το ενδεχόμενο μιας θριαμβευτικής επανόδου των Εργατικών στα έδρανα του βρετανικού κοινοβουλίου αποκλείστηκε από νωρίς, ενώ και η κρυφή ελπίδα των φίλων του Κόρμπυν ή/και των εχθρών του

Μπόρις για μια ακόμη κυβέρνηση υπό την ομηρία του συντηρητικού, ενωτικού κόμματος DUP της Βόρειας Ιρλανδίας (hung parliament) συνετρίβη υπό το βάρος της πραγματικότητας. Το εκλογικό αποτέλεσμα δίνει μια άνετη πλειοψηφία στον Τζόνσον να προχωρήσει με την υπόθεση του Brexit, οι Εργατικοί βρίσκονται σε ιστορικά χαμηλά με τον Κόρμπυν ηττημένο και υπ' ατμόν, και στη Σκωτία προετοιμάζονται για αναμόχλευση του αυτονομιστικού αιτήματος μετά τη σαρωτική επικράτηση του Σκωτσέζικου Εθνικού Κόμματος. Όσοι βρέθηκαν απροετοίμαστοι για το νέο τοπίο που διαμορφώνεται, ας πρόσεχαν. Τα σημάδια ήταν εκεί από το καλοκαίρι και την ανάληψη της πρωθυπουργίας από τον Μπόρις, ενώ η αλληλουχία γεγονότων που ακολούθησε, περισσότερο ενίσχυσε παρά αποδυνάμωσε τα σχέδιά του για ισχυροποίηση της θέσης των Τόρις στο μετεκλογικό σκηνικό. Σε επόμενο σημείωμα θα μπορούσαμε κάλλιστα να σκιαγραφήσουμε τα νέα δεδομένα. Σήμερα, ενώ η κάλπη είναι ακόμη ζεστή, θα περιοριστούμε στον εντοπισμό ορισμένων από τα σημεία που οδήγησαν τον Μπότζο στη χθεσινή νίκη.

1. Η μετάβαση στην πρωθυπουργία από τη «ναι μεν, αλλά» Τερέζα Μέι στον «get the job done» Μπόρις Τζόνσον χωρίς τη μεσολάβηση εκλογών, έδωσε τη δυνατότητα της ανασύνταξης και της αναδιάρταξης των πολιτικών προτεραιοτήτων στους Τόρις, χωρίς μεγάλα πολιτικά κόστη. Η διαχείριση του Brexit αναδείχθηκε φυσιολογικά σε κορυφαίο ζήτημα και γύρω απ' αυτό έγιναν κι οι επιλογές των υποψηφίων. Το κόμμα εκκαθαρίστηκε σε σημαντικό βαθμό από την εσωτερική αντιπολίτευση, ενώ εντελώς χαρακτηριστικό είναι ότι όσοι «αντάρτες» των Συντηρητικών κατήλθαν ως μεμονωμένοι υποψήφιοι στις χθεσινές εκλογές (κάτι που το εκλογικό σύστημα της Βρετανίας διευκολύνει) καταποντίστηκαν. Επιπρόσθετα, ο Μπόρις κατόρθωσε να παίξει ολομόναχος μπάλα στο πλειοψηφικό κοινό του Brexit, ύστερα από τη μαζική απόσυρση των υποψηφίων του Νάιτζελ Φάρατζ. Αντιθέτως, η θέση αντιπολίτευσης των Εργατικών και του Κόρμπυν τους κληροδότησε ανεπίλυτα εσωτερικά ζητήματα τα οποία

σέρνουν από τις μέρες του δημοψηφίσματος μέχρι και σήμερα.

2. Το Brexit ως λαϊκή ετυμηγορία και αφήγημα διατηρεί στο ακέραιο τη δυναμική του. Είναι πασιδηλο ότι ο Μπόρις κέρδισε τις εκλογές λόγω της προσήλωσης στην απόφαση υλοποίησης του Brexit και το γεγονός αυτό κρύβει, καλώς ή κακώς, και λίγη δικαιοσύνη μέσα του. Μπορεί στο «αντιλαϊκίστικο» στρατόπεδο ένθεν κακείθεν του πολιτικού φάσματος, το Brexit να σηματοδοτεί τη στροφή στον εθνικισμό και τον απομονωτισμό ή και μια επιστροφή στη φαντασμένη γελοιότητα της απεχθέστερης αυτοκρατορίας που είδε ποτέ ο πλανήτης, αλλά από την άλλη πλευρά it is what it is και οι Τόρις, το αρχαιότερο κόμμα της Ευρώπης, το κατάλαβαν από νωρίς και το εγκολπώθηκαν. Ο Κόρμπνυ, με τη στρατηγική που επέλεξε, είχε να ανεβεί ένα βουνό και μάλλον ήταν εκ προοιμίου καταδικασμένος σε αποτυχία. Σε ένα τόσο πολωμένο πεδίο, επιχείρησε να μεταφέρει τον δημόσιο διάλογο από τη διαχείριση της απόφασης του δημοψηφίσματος σε μια προγραμματική συζήτηση, εκφράζοντας τις θέσεις μια αριστερόστροφης σοσιαλδημοκρατίας. Εκ του αποτελέσματος απέτυχε παταγωδώς, αλλά μάλλον το παιχνίδι ήταν χαμένο εξ αρχής, και τώρα οι μπλαιρικοί τον περιμένουν στη γωνία, για να αφυδατώσουν έτι περισσότερο το κόμμα της βρετανικής εργατικής τάξης από τα κοινωνικά του ερείσματα.

3. Ο Μπότζο δεν είναι ακριβώς αυτός που νομίζουμε, ή μάλλον αυτός που τα σοσιαφιλελεύθερα δυτικά μέσα μας επιτρέπουν να γνωρίσουμε. Δεν είναι ένας μικρός Τραμπ, δεν είναι ένας υπερσυντηρητικός πολιτικός τύπου Ορμπάν, δεν είναι νεωτεριστικά επικίνδυνος σαν τον Σαλβίνι, ούτε και φασίζων σαν τη Λεπέν. Όπως δήλωνε τον Σεπτέμβριο στο υπουργικό του συμβούλιο, είναι ο «πιο φιλελεύθερος (liberal) συντηρητικός πρωθυπουργός εδώ και δεκαετίες». Άλλωστε, προτού προσαρμοστεί στην πραγματικότητα του

Brexit, του ευρωσκεπτικισμού και της κριτικής στην πολιτική παγκοσμιοποίηση, διετέλεσε δήμαρχος του Λονδίνου, της πόλης όπου μιλιούνται οι πιο πολλές γλώσσες παγκοσμίως, υλοποιώντας μια εν πολλοίς φιλελεύθερη, μητροπολιτική ατζέντα με κουλ και παιγνιώδες περίβλημα. Ας σημειωθεί εδώ πως ο Τζέρεμι Χαντ, ο έτερος καλοκαιρινός διεκδικητής της ηγεσίας των Τόρις, εξέφραζε ανοιχτά σαφώς πιο αντιμεταναστευτικές θέσεις. Επομένως, ο Μπόρις είχε τη δυνατότητα να αντλήσει τόσο από τα απογοητευμένα με τη διαχείριση του Brexit εργατικά στρώματα της Μέσης Αγγλίας, όσο κι από τους κεντροδεξιούς χίπτερ των μεγάλων πόλεων, οι οποίοι δεν βλέπουν στο πρόσωπό του κανένα σοβαρό φόβητρο για τα ατομικά δικαιώματα και τις ελευθερίες. Το κυριότερο χαρακτηριστικό του Τζόνσον, αυτό το οποίο του έχει επιτρέψει να πεθάνει και να επανέλθει αρκετές φορές επαγγελματικά και πολιτικά, είναι η φοβερή του προσαρμοστικότητα, η ευελιξία του ως προς την επιλογή συγκεκριμένων θέσεων και αξιών. Αυτό μαζί με την ευτράπελη συμπεριφορά που συχνά υιοθετεί μαλακώνουν το μείγμα της (νεοφιλελεύθερης) πολιτικής που ασκεί και θα ασκεί και δίνουν μια εικόνα χαλαρότητας σαν να λέει στους ψηφοφόρους «μάγκες αράξτε, θα τη βρούμε την άκρη και θα το διασκεδάσουμε κιόλας».

4. Το μανιφέστο του Κόρμπυν είναι όντως μια δέσμη πολιτικών θέσεων που μπορεί να συγκινήσει, να διεγείρει ακροατήρια και να κινητοποιήσει τους -πιο νέους- ψηφοφόρους. Οι εμφανίσεις του σε μεγάλα μουσικά φεστιβάλ της εναλλακτικής νεολαίας όπως το Glastonbury, η στήριξη που του παρείχαν καλλιτέχνες διαφόρων εκδοχών της νεανικής υποκουλτούρας, όπως οι ράπερ της grime, και το χίπτερ buzz γύρω από την παρουσία του συνιστούν ενδιαφέρουσες εικόνες από το παρελθόν και το μέλλον, αλλά αγνοούν την πραγματικότητα της παρούσης στιγμής. Το 2019 το μητροπολιτικό, κοσμοπολίτικο μελίσσι των

περιθωριοποιημένων νέων και των μεσοαστών των πόλεων μπορεί να κάνει αρκετό θόρυβο στα σόσιαλ μίντια, μπορεί να δημιουργεί ωραίες εικόνες και αστεία μιμς, αλλά δεν γίνεται να κερδίσει τις καρδιές των μαζών, οι οποίες, δικαίως ή αδίκως, αισθάνονται οι ριγμένες της υπόθεσης της παγκοσμιοποίησης και της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Ο Τζόνσον, ένας αριστοκράτης δεξιός χίπτερ, το αντιλήφθηκε με συνοπτικές διαδικασίες. Ο Κόρμπυν των αντιπολεμικών διαδηλώσεων και της βαριάς παρακαταθήκης στην αριστερή πτέρυγα των Εργατικών είτε το αγνόησε είτε δεν κατόρθωσε να πατήσει ολοκληρωτικά πόδι στο ίδιο του το κόμμα. Όπως και να 'χει, καληνύχτα και καλή τύχη με τις επιλογές κυβερνώντων και λαού που έρχονται.

Η καταστροφή της Συρίας και η Ροζάβα

του Μιχάλη Κούλουθρου

Ο πόλεμος της Συρίας είναι ένα σκηνικό αταξίας. Μιας αταξίας που χορεύει στον ρυθμό των στρατών και των όπλων που οι εθνικισμοί, οι κρατικές ιδεολογίες, οι ιμπεριαλισμοί και οι φονταμενταλισμοί θέτουν σχεδόν πάντα στο προσκήνιο. Ορίζεται με μάχες, σφαγές εναντίον αμάχων, εκτοπίσεις και προσφυγικά ρεύματα, αλλά η κάθε πλευρά εκπροσωπείται ταυτόχρονα σε θεσμικά όργανα, ενώσεις κρατών, διαπραγματευτικά τραπέζια και γραβατοφορεμένες συναντήσεις.

Το Συριακό Δημοκρατικό Συμβούλιο (SDC) που συγκροτήθηκε στη Ροζάβα και αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε θανάσιμο κίνδυνο ανάμεσα στις δυνάμεις του Άσαντ και του τουρκικού κράτους, έθεσε έναν ορίζοντα που δεν μπορούσε να γίνει αντιληπτός, παρά

μόνο αν κάποιος έπαιρνε απόσταση από τις συνήθειες και τους αυτοματισμούς της γραφειοκρατικής και στρατιωτικής διαχείρισης της διεθνοπολιτικής αταξίας. Βάζοντας έναν πολιτικό ορίζοντα διαχείρισης των κοινοτήτων της, έπαιξε με βάση τους κανόνες του παιχνιδιού και την ίδια στιγμή εναντίον τους. Για αυτό και δεν έγινε και ούτε πρόκειται να γίνει αντιληπτή από όσους ευθυγραμμίζονται με μιλιταριστικές στρατηγικές και γεωπολιτικά στρατόπεδα.

Ο πόλεμος της Συρίας και οι δυνάμεις επέμβασης

Προσπαθώντας να βάλουμε μια τάξη στις πολεμικές πλευρές και να κατανοήσουμε τα κίνητρα της καθεμιάς, πέφτουμε σε έναν λαβύρινθο από βραχύχρονες συμμαχίες και αντιφατικά κίνητρα. Θα το επιχειρήσουμε με συντομία και αναπόφευκτη στρογγυλοποίηση, για να κατανοήσουμε τι αντιμετωπίζουν πρακτικά οι πολίτες της Ροζάβα και με ποιες δυνάμεις αντιπαρατίθενται:

Οι εξεγέρσεις της «αραβικής άνοιξης» υπήρξαν το σημείο αφετηρίας του πολέμου. Οι διαδηλώσεις των Σύριων αντιμετωπίστηκαν με σκληρή καταστολή και γρήγορα η κατάσταση οξύνθηκε προκαλώντας πόλεμο ανάμεσα στο συριακό κράτος και σε διάφορες ομάδες αντιπολίτευσης ή απόσχισης. Σε αυτό το σημείο (στην πραγματικότητα αρκετά πριν από αυτό) αρχίζει η κάθε πλευρά της διεθνούς πολιτικής να διαλέγει εχθρούς και συμμάχους.

Το ρωσικό κράτος έσπευσε να προστατεύσει το καθεστώς, αρχικά με χρηματοδότηση και παροχή όπλων, στη συνέχεια με άμεση στρατιωτική επέμβαση και αεροπορική συνδρομή. Η Συρία είναι σύμμαχος του ρωσικού κράτους από την εποχή του Ψυχρού Πολέμου και η οικογένεια Άσαντ είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον ρωσικό ιμπεριαλισμό στη Μέση Ανατολή. Στο έδαφος της Συρίας διακυβεύονται πολλά: η ναυτική βάση στην Τάρτο, αεροπορικές βάσεις, βάσεις μυστικών υπηρεσιών, οπλικές εμπορικές συμφωνίες και ενεργειακοί αγωγοί. Από το 2011 μέχρι το 2015 ο Άσαντ είχε χάσει τον έλεγχο στο μεγαλύτερο κομμάτι της χώρας, αλλά η ρωσική παρέμβαση τον βοήθησε να ανακτήσει τον έλεγχο στο

μεγαλύτερο κομμάτι της χώρας.

Το αμερικανικό κράτος μπήκε στη διαμάχη επίσης αμέσως, στηρίζοντας την αντιπολίτευση (ή καλύτερα τις αντιπολιτεύσεις). Η επέμβασή ήταν έμμεση και στην ουσία η «πολιτική» του αμερικανικού κράτους περιορίστηκε αρχικά στο να μοιράζει όπλα σε διάφορες ομάδες, με στόχο την ανατροπή του καθεστώτος ή (πιο ρεαλιστικά) την αποσταθεροποίηση και την διαιώνιση του πολέμου, πλήττοντας έτσι το ρωσόφιλο κράτος και αναγκάζοντας τον ρωσικό στρατό σε μακροχρόνια διαμάχη. Όταν το ISIS εισέβαλε και άρχισε να καταλαμβάνει κομμάτια της βορειοανατολικής Συρίας και της Ροζάβα γύρω στο 2015, ο αμερικάνικος στρατός αξιοποίησε την ευκαιρία και προχώρησε κι αυτός σε άμεση παρέμβαση βοηθώντας με οικονομική και στρατιωτική βοήθεια τις κουρδικές κοινότητες, οι οποίες πολεμούσαν για την επιβίωσή τους απέναντι στις τζιχαντιστικές δυνάμεις, ενώ ταυτόχρονα αποθάρρυνε με την παρουσία του τις δυνάμεις της Τουρκίας να εισβάλουν από τον βορρά. Προχώρησαν επίσης σε βομβαρδισμούς εναντίον του συριακού στρατού, από κοινού με διάφορους συμμάχους όπως η Γαλλία και η Αγγλία, αλλά σε γενικές γραμμές δεν μπήκαν σε άμεση αντιπαράθεση με το συριακό καθεστώς και χρησιμοποίησαν κατά κύριο λόγο τοπικές προoxy δυνάμεις, τις οποίες χρηματοδότησαν και εξόπλισαν.

Οι σουνιτικές φονταμενταλιστικές οργανώσεις προσπάθησαν να καταλάβουν τον συριακό βορρά αξιοποιώντας τη βοήθεια της Σαουδικής Αραβίας και της Τουρκίας, οι οποίες τις συνέδραμαν δειλά-δειλά και σε διάφορες περιόδους. Ο συριοϊρακινός βορράς είχε πάντοτε σουνιτική πλειοψηφία, ενώ ο νότος σιιτική. Ο κάθετος συνοριακός διαχωρισμός Συρίας-Ιράκ συνέβη πολύ πίσω στον χρόνο λόγω του αγγλογαλλικού αποικιοκρατικού ανταγωνισμού. Με την πτώση του καθεστώτος Σαντάμ το 2003-5 στο Ιράκ μετά την αμερικανική παρέμβαση στη χώρα, το ISIL (το ιρακινό παρακλάδι του Ισλαμικού Κράτους) επέλασε και απέκτησε δύναμη στον ιρακινό βορρά. Το ξέσπασμα του συριακού πολέμου τους έδωσε την ευκαιρία να επεκταθούν και να αποκτήσουν θέσεις και στη βορειοανατολική Συρία, όπου εν τέλει απωθήθηκαν από

τις δυνάμεις του YPG/YPJ και απομακρύνθηκαν προς την έρημο. Παράλληλα, και πάλι στον βορρά, η αλ-Νούσρα (το συριακό παρακλάδι της αλ-Κάιντα) στη βορειοδυτική Συρία απέκτησε έλεγχο στην περιοχή συνεργαζόμενη με αντιπολιτευτικές δυνάμεις (αυτές που χρηματοδοτούσαν οι Αμερικάνοι), όπως ο FSA, αλλά και με συνδρομή του τουρκικού στρατού και της Σαουδικής Αραβίας. Οι βασιλιάδες της Σαουδικής Αραβίας έδρασαν σε μεγάλο βαθμό ως μεσάζοντες της αμερικάνικης βοήθειας προς τις αντιπολιτευόμενες ομάδες, διοχετεύοντας όπλα και χρήματα μεταξύ άλλων και στις σουνιτικές οργανώσεις.

Κάπου εκεί μπαίνουν στον πόλεμο και οι σιιτικές δυνάμεις, δηλαδή το κράτος του Ιράν, αλλά και μικρότερες δυνάμεις, όπως η Χεζμπολάχ του Λιβάνου. Το καθεστώς Άσαντ ήταν από τα λίγα που διατηρούσε σχετικά καλές σχέσεις με το Ιράν μέσα στον σουνιτοκρατούμενο αραβικό κόσμο και η προοπτική μιας σουνιτικής απόσχισης του συριακού βορρά έθετε σε κίνδυνο την ιρανική επιρροή στην περιοχή, την ίδια στιγμή που μαίνεται η πολύ έντονη αντιπαράθεση με το Ισραήλ. Ο συριακός βορράς χρησιμοποιείται εδώ και χρόνια με την ανοχή του Άσαντ από το ιρανικό κράτος, προκειμένου να εμπορεύεται όπλα με τη Χεζμπολάχ στο Λίβανο. Έτσι ταυτίστηκαν εν μέρει με τη ρωσική πολιτική υποστήριξης του καθεστώτος, για διαφορετικούς λόγους.

Το κράτος του Ισραήλ με τη σειρά του, βλέποντας την ιρανική επιρροή να αυξάνεται στη Συρία, ξεκίνησε βομβαρδισμούς εναντίον ιρανικών θέσεων από το Γκολάν, μια περιοχή της Συρίας, την οποία κατέχει παράνομα (σύμφωνα με τον ΟΗΕ) από την εποχή του πολέμου του Γιομ Κιπούρ το 1973.

Εκεί που τα πράγματα γίνονται πραγματικά περίπλοκα είναι στην περίπτωση του τουρκικού κράτους. Ο πρωταρχικός στόχος ήταν, πολεμώντας το καθεστώς Άσαντ, να αποκτήσει έναν αναβαθμισμένο ρόλο στα ζητήματα της Μέσης Ανατολής και να ιδρύσει μια σχέση περιφερειακής ηγεμονίας με τα αραβικά κράτη. Στη συνέχεια, καθώς οι κουρδικές κοινότητες οργανώθηκαν κάτω από τα νότια σύνορά της Τουρκίας, η τακτική της προσανατολίστηκε στη διάλυσή τους, καθώς μία πιθανή κουρδική αυτονομία στα σύνορα

Συρίας-Τουρκίας μπορεί να επηρεάζει τους συσχετισμούς της κουρδικής μειονότητας στο εσωτερικό της Τουρκίας. Σε αυτό το πλαίσιο συνεργάστηκε με τις ισλαμιστικές οργανώσεις, δημιούργησε δικές της πολιτοφυλακές στον συριακό βορρά, ενώ οργάνωσε και στρατιωτικές επεμβάσεις στο Ιντλίμπ το 2017 και στο Αφρίν το 2018. Οι συνεργασίες της με τις μεγάλες δυνάμεις άλλαζαν σχεδόν ανά μήνα, και η τακτική της την έφερε πότε σε σύγκρουση και πότε σε συμμαχία με όλες σχεδόν τις πλευρές, πλην των Κούρδων.

Οι κοινότητες της Ροζάβα αξιοποίησαν αυτό το κενό εξουσίας, προκειμένου να συγκροτήσουν πολιτικά όργανα και να αποκτήσουν αυτονομημένη διοίκηση της περιοχής τους. Προχώρησαν σε μια σειρά από θεσμίσεις, βασιζόμενοι στον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό και προσπάθησαν να ενσωματώσουν στο πολιτικό αυτό πλαίσιο όλες τις εθνότητες της περιοχής, που ζούσαν εδώ και χρόνια κάτω από την καταστολή του καθεστώτος Άσαντ. Το Συριακό Δημοκρατικό Συμβούλιο (SDC), αλλά και οι Συριακές Δημοκρατικές Δυνάμεις (SDF) που το προστάτευαν στρατιωτικά, έθεσαν ως στόχο τη διατήρηση του εδάφους τους, την εφαρμογή εντός αυτού του εδάφους μιας δημοκρατικής και συμπεριληπτικής πολιτικής, χωρίς ωστόσο να θέσουν αίτημα απόσχισης από το κράτος της Συρίας. Πολέμησαν επιτυχημένα εναντίον του ISIS και κατάφεραν να κατοχυρώσουν ένα μεγάλο κομμάτι εδάφους στη βόρεια Συρία.

Αυτή είναι η κατάσταση μέχρι την απόσυρση των Αμερικάνων πριν 10 μέρες, στις 6 Οκτωβρίου. Στον παρακάτω χάρτη του al-Jazeera απεικονίζεται ο καταμερισμός των εδαφών στις 13 Μαρτίου του 2019. Το μεγαλύτερο κομμάτι της χώρας ελέγχεται από τον Άσαντ με τη συνδρομή των ρωσικών και των ιρανικών δυνάμεων. Στον βορρά έχουμε τρεις πλευρές: στο βορειοδυτικό τμήμα το Ιντλίμπ και η γύρω περιοχή ελέγχεται από αντάρτικες ομάδες γύρω από την αλ-Νούσρα και διάφορες αντιπολιτευτικές πολιτοφυλακές. Γύρω από την περιοχή τους βρίσκεται μια αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη, που χωρίζει τις δυνάμεις του Άσαντ και τους αντάρτες και η οποία συμφωνήθηκε στις συνομιλίες της Αστάνα με τη

διαμεσολάβηση της Τουρκίας. Βορειοανατολικά, το κομμάτι αυτό συνορεύει με τις τουρκικές δυνάμεις που εισέβαλαν στο Αφρίν. Στο μεγάλο βορειοδυτικό τμήμα της χώρας είναι η Ροζάβα που ελέγχεται από το Συριακό Δημοκρατικό Συμβούλιο (SDC) των τριών καντονιών των Κούρδων. Νότια της Ροζάβα, στη συριακή έρημο έχει καταφύγει το ISIS, ενώ ένα άλλο του κομμάτι έχει κινηθεί προς τα ανατολικά, στο βόρειο Ιράκ. Νοτιοανατολικά της χώρας έχουν καταφύγει αντιπολιτευτικές ομάδες, απωθημένες από την αντεπίθεση του Άσαντ.

Ουσιαστικά, τέτοια παραμένει η κατάσταση μέχρι τις 7 Οκτωβρίου, οπότε οι Αμερικάνοι αποσύρουν τις λίγες δυνάμεις τους από τη βόρεια Συρία. Όπως έχει γίνει ήδη κατανοητό, αυτά που

συμβαίνουν στη Συρία δεν σχετίζονται μόνο με τη Συρία. Τις περισσότερες φορές δεν σχετίζονται ούτε καν κυρίως με τη Συρία. Η Συρία είναι στόχος των διάφορων κρατικών σχεδιασμών, επειδή μπορεί να χρησιμεύσει ως μέσο προς ευρύτερους στόχους, και αυτό είναι που καθιστά την κατάσταση δύσκολη για τις κουρδικές κοινότητες.

Το ευρύτερο πλαίσιο και η αποχώρηση των ΗΠΑ

Η ευρύτερη σύγκρουση ανάμεσα στο τρίγωνο Ισραήλ, Ιράν και Σαουδικής Αραβίας απλώνει τη βαριά σκιά της στα πολεμικά τεκταινόμενα της Συρίας. Το Ισραήλ και η Σαουδική Αραβία είναι σε μεγάλο βαθμό σύμμαχοι των Αμερικάνων, αλλά παράλληλα αντίπαλοι μεταξύ τους. Αξιοποιώντας την αντίφαση αυτή, το ρωσικό κράτος προσπαθεί να διευρύνει την επιρροή του προς τα εκεί με συμφωνίες όπλων και ενέργειας. Το Ιράν έχει παραδοθεί από τη διακυβέρνηση Τραμπ στη σφαίρα επιρροής της Ρωσίας, με μία σειρά από αλλοπρόσαλλες επιλογές. Το τουρκικό κράτος έχει κάνει επίσης μεγάλη προσπάθεια να αποκτήσει βάρος στις αντιπαραθέσεις και το έχει κατορθώσει μέχρι ένα σημείο. Ταυτόχρονα το ίδιο το τουρκικό κράτος λειτουργεί ως μέλος της έριδος μεταξύ ΗΠΑ-Ρωσίας. Είναι μέλος του ΝΑΤΟ, οπότε de facto σύμμαχος των Αμερικάνων, αλλά ανοίγεται και προς τη ρωσική πλευρά. Το καλοκαίρι που μας πέρασε, η Τουρκία προχώρησε σε συμφωνία αγοράς από τη Ρωσία του πυραυλοβόλου αντιαεροπορικού συστήματος S-400 και ήδη της έχουν καταβληθεί δύο δόσεις. Αυτό το χαοτικό και βρώμικο πεδίο συμφωνιών και αντιπαραθέσεων μεταξύ των διαφόρων μεγάλων και μικρών ιμπεριαλισμών είναι ο καμβάς, πάνω στον οποίο λαμβάνονται οι αποφάσεις. Η κάθε πλευρά προσπαθεί να δημιουργήσει τετελεσμένα, να προσεταιριστεί τις υπόλοιπες και να βάλει τη συζήτηση στο πλαίσιο της.

Σε αυτό το πλαίσιο μπορούμε να τοποθετήσουμε τη λογική πίσω από την αποχώρηση των αμερικάνικων στρατευμάτων. Πριν την αποχώρηση είχαν σταθμευμένους περίπου 1.000 στρατιώτες στη βόρεια Συρία, σε δύο θέσεις: τις πόλεις Τελ Αμπιάντ και Ρας αλ-Αΐν, βόρειες πόλεις κοντά στα σύνορα της Τουρκίας. Η

παρουσία τους, αν και ισχυρή, δεν άφηνε περιθώρια δράσης του τουρκικού στρατού και των συμμάχων του στην περιοχή. Παράλληλα, εξασφάλιζαν έναν κάποιο ρόλο στην εξέλιξη της όλης υπόθεσης και χρεώνονταν με την προστασία της βόρειας Συρίας από το ISIS. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, μετατράπηκαν σε παράγοντα σταθεροποίησης της σύγκρουσης στην περιοχή. Ο Άσαντ μπορούσε να επικεντρωθεί στην ανάκτηση του ελέγχου στο υπόλοιπο της χώρας, η Τουρκία έμενε στο έδαφός της και οι Κούρδοι, διασφαλισμένοι από τον βορρά, συνέχιζαν τις επιθέσεις απέναντι στο Ισλαμικό Κράτος. Έτσι οι ΗΠΑ βρέθηκαν να είναι και ο παράγοντας που διαμεσολαβεί στις σχέσεις Ρωσίας-Τουρκίας και απορροφά τα συγκρουσιακά τους συμφέροντα στην περιοχή. Όλα αυτά την ίδια στιγμή που οι βασικές διαπραγματεύσεις για τη Συρία γίνονται ερήμην τους, στην Αστάνα του Καζακστάν μεταξύ της Συρίας, του Ιράν, της Ρωσίας και της Τουρκίας. Αυτήν την ισορροπία τίναξε στον αέρα ο Τραμπ, με την αποχώρηση των αμερικάνικων στρατευμάτων, ανοίγοντας τον δρόμο στον τουρκικό στρατό για εισβολή στα εδάφη της Ροζάβα, αλλά και του συριακού κράτους (για τη συριακή κυβέρνηση εξάλλου τα δύο τελευταία ταυτίζονται). Στην πραγματικότητα πρόκειται για αναδίπλωση των ΗΠΑ, οι οποίες άφησαν τη διαχείριση με όλες τις αντιφάσεις της στα χέρια του ρωσικού κράτους και για αυτό συνάντησε αντίδραση από ένα κομμάτι του αμερικάνικου κράτους.

Η αποχώρηση των Αμερικάνων στις 7 Οκτώβρη, άφηνε τα συριοτουρκικά σύνορα με μια αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη 5 χιλιομέτρων. Μετά την αποχώρηση και παρά τις (ούτως ή άλλως επικοινωνιακές) κουτσαβάκικες προειδοποιήσεις του Τραμπ μέσω twitter, το τουρκικό κράτος εισέβαλε στη Ροζάβα χρησιμοποιώντας τις πολιτοφυλακές που είχε στήσει στη βόρεια Συρία. Εξαπέλυσε βομβαρδισμούς σε πόλεις και ξεσήκωσε ρεύματα μετακίνησης του ντόπιου πληθυσμού προς το νότο. Το διακηρυγμένο σχέδιο της τουρκικής εισβολής είναι η εγκατάσταση μιας «ζώνης ασφαλείας» στη βόρεια Συρία, από την οποία θα επιβλέψει τη μετεγκατάσταση 2 εκατομμυρίων Σύριων προσφύγων στη Ροζάβα, που κρατούνται αυτή τη στιγμή στα τουρκικά στρατόπεδα, μετά και τη συμφωνία της ΕΕ με την Τουρκία για τη

διαχείριση του μεταναστευτικού. Πρόκειται για ένα σενάριο εθνοκάθαρσης και δημογραφικής μηχανικής, που στόχο έχει να αφανίσει με βομβαρδισμούς κι εκτοπισμούς τον κουρδικό πληθυσμό από τον τόπο του και να τον αποκόψει από τους Κούρδους της νότιας Τουρκίας.

Η συμφωνία με τον Άσαντ και οι κίνδυνοι για το μέλλον

Οι κουρδικές κοινότητες βρέθηκαν μπροστά σε μια κατάσταση, στην οποία διακυβεύονταν η ίδια τους η ύπαρξη. Μετά την εγκατάλειψή τους από οποιαδήποτε συμμαχική βοήθεια, οι Κούρδοι αποφάσισαν να συμμαχήσουν με τις δυνάμεις του συριακού στρατού. Στο σημείο που έφτασε η κατάσταση, ήταν η μοναδική επιλογή παρά τα τεράστια ρίσκα και τις επικίνδυνες συνέπειες που μπορεί να έχει. Αυτή τη στιγμή, ο συριακός στρατός έχει παρουσία σε πόλεις όπως το Μανμπίτζ, η Αίν Ίσα και το Τιλ Τεμίρ εντός της Ροζάβα. Οι λεπτομέρειες της συμφωνίας μεταξύ της αυτοδιοικούμενης Ροζάβα και των δυνάμεων του Άσαντ δεν είναι βέβαιες και οι διαρροές είναι αντιφατικές: εκεί που συμφωνούν όλοι είναι ότι μέσα στη συμφωνία υπάρχει κάποια υπόσχεση για συνταγματική αναγνώριση της αυτονομίας της Ροζάβα. Όπως όμως έχουν μάθει οι κάτοικοι αυτών των περιοχών εδώ και έναν αιώνα, οι συμφωνίες αλλάζουν και οι συσχετισμοί των κρατών αδιαφορούν για τις κοινωνικές συνέπειες. Όσο ο συριακός στρατός πατάει πόδι στις περιοχές της Αυτοδιοίκησης, τόσο πιο επισφαλής γίνεται η θέση της Ροζάβα απέναντι στις κρατικές δυνάμεις. Με τη συμφωνία αυτή ωστόσο η τουρκική επέλαση στις περιοχές περιορίζεται, καθώς η πιθανότητα ενός συριοτουρκικού (δηλαδή και ρωσικού) πολέμου είναι χαμηλή.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο πραγματοποιήθηκε η συμφωνία κατάπαυσης του πυρός, αυτή τη φορά μεταξύ ΗΠΑ και Τουρκίας. Η συμφωνία αυτή νομιμοποιεί από την πλευρά του αμερικανικού κράτους την εισβολή της Τουρκίας και αποτελεί μία επικοινωνιακού χαρακτήρα αφορμή για να αρθούν οι οικονομικές κυρώσεις που ενέκρινε το Κογκρέσο για την Τουρκία. Για την Τουρκία είναι ευκαιρία να κατοχυρώσει τα όσα κέρδισε με την εισβολή του και πρόσχημα για να παγώσει τις εξελίξεις μέχρι την ερχόμενη Τρίτη που θα

συναντηθεί με τον Πούτιν. Άλλωστε μία απλή ματιά στο κείμενο της συμφωνίας είναι αρκετή για να καταλάβει κανείς με πόση προχειρότητα γράφτηκε, ενώ ήδη η ερμηνεία του τι ακριβώς σημαίνει το κάθε ένα από τα σημεία της είναι αντικείμενο διαφωνίας. Είναι μία εκχειρίδα που προβλέπει την αυτοκατάργησή της. Με λίγα λόγια, το αμερικανικό κράτος φαίνεται να στηρίζει πλέον ξεκάθαρα την τουρκική πολιτική.

Οι συνομιλίες ανάμεσα στο τουρκικό και το ρωσικό κράτος είναι αυτές που θα ορίσουν τους συσχετισμούς, που θα αντιμετωπίσουν οι δημοκρατικές κοινότητες της Ροζάβα. Οι ανθρώπινες κοινότητες θα χρησιμοποιηθούν για άλλη μια φορά ως διαπραγματευτικά εργαλεία. Όσο μεγαλύτερο έλεγχο αποκτά η συριακή κυβέρνηση στην περιοχή και όσο περισσότερο εξουδετερώνεται η στρατιωτική αυτάρκεια του SDF, τόσο περισσότερο ανοίγει ο δρόμος για να χρησιμοποιηθεί η περιοχή ως μέσο πίεσης ανάμεσα στις γραφειοκρατίες της Μόσχας και της Άγκυρας.

Ο πόλεμος στη Συρία είναι άλλο ένα παράδειγμα του πώς λειτουργούν και πού καταλήγουν οι στρατιωτικές διενέξεις μεταξύ των κρατών και την απειλή που εκπροσωπούν για το ανθρώπινο είδος, καθώς παλιές και αναδυόμενες δυνάμεις προσπαθούν να εμπεδώσουν την ισχύ τους σε ένα ολοένα και επεκτεινόμενο κάδρο πολέμων και συγκρούσεων. Στον πόλεμο της Συρίας είδαμε ωστόσο να ξεδιπλώνεται και μία προοπτική πολιτικής αντίστασης. Στις κοινότητες της Ροζάβα οικοδομήθηκε ένα πρόταγμα, που βασιζόταν στη συμβίωση των κατοίκων τους και την αυτονομία των πολιτικών οργάνων τους, αφήνοντας στην άκρη τα εθνικιστικά αφηγήματα που εδώ και αιώνες δυναστεύουν τις σχέσεις των κοινοτήτων της περιοχής. Μέσα στο σκηνικό αταξίας και φρίκης που δημιούργησαν οι μιλιταρισμοί των κρατών, οι κοινότητες της Ροζάβα έθεσαν τη μοναδική προοπτική για την ευταξία της κοινωνικής ζωής και την αξιοπρέπεια του ανθρώπου. Για αυτό είμαστε μαζί τους.